

Fa calor, però l'ombra del baobab és immensa. Hi podrien cabre un centenar de persones prenent la fresca com nosaltres. Diria que si en Guirane i jo ens donéssim les mans no aconseguiríem abraçar ni la meitat del tronc. És robust, rugós, poderós. Les arrels s'enfonsen convençudes terra endins.

El baobab és l'arbre nacional del Senegal i un dels més emblemàtics de l'Àfrica. És especialment respectat, fins al punt que moltes ètnies el consideren sagrat. Els senegalesos, tot i ser musulmans en un 90%, tenen també creences animistes. És per això que, de tant en tant, fan ofrenes als arbres més antics, perquè es considera que acullen tota mena d'esperits.

«És una deïtat per a nosaltres», em ratifica en Guirane mentre se'l mira.

«N'hi ha que han viscut més de mil anys perquè resisteixen les sequeres més severes. S'utilitzen de reserva d'aigua, i les llavors, per menjar, curar-se, fer-ne beguda...».

Enlairo el cap per intentar abastar tot l'arbre. Les seves branques semblen una arrel gegant de cap per avall. Em marejo i torno a fixar-me en en Guirane. És baixet, però ara m'ho sembla més. Somriu i em llegeix el pensament.

«Els malinkes som normalment poc alts, i molt tímids!».

És reservat i li costa d'explicar-se. És lògic. Ens acabem de conèixer i tots els periodistes que ha conegut fins ara s'han

convertit en el seu pitjor malson. Però em deu veure incapaç de fer-li mal, perquè, de sobte, relaxa les espatlles i es treu la bandolera. Mentre s'acomoda a la cadira em fixo en el braçalet de ferro negre. No se'l treu mai del canell, està convençut que li porta bona fortuna.

«Em recorda el meu pare. M'hauria agradat saber a temps que havia mort i assistir a l'enterrament! Encara que m'odiés i que mai no m'hagués perdonat... era el seu fill!».

No goso demanar-li res més, i es produeix un silenci.

A l'Àfrica els silencis no solen ser totals. Sempre hi ha alguna ràdio, una botzina o un animal que s'afanyen a dissipar-los. A nosaltres ens arriba el rebuf dels ventiladors del restaurant del costat. Serveixen per fer córrer l'aire i allunyar els mosquits, que aquí són sinònim de malària.

De fons se sent una cançó de Youssou N'Dour, el cantant més famós del país. Es fa difícil que passi un dia sense que soni en algun fil musical. Per molt que t'agradi la seva música o l'*mbalax* en general, s'acaba convertint en un *loop*. El cantant s'ha construït un petit imperi, format per un dels diaris de més tirada, ràdio i tele, discogràfica i estudis de gravació. Ara s'acosten les eleccions i es rumoreja que es presentarà per a president. Espontànies o no, ja hi ha pintades a les parets que li donen suport.

Acostumats a la fressa constant, el silenci es pot acabar fent tan feixuc aquí com en un altre lloc. En Guirane no pot tornar a parlar sense que la veu li tremoli i s'entrebanqui.

«Un dels records més bonics que guardo d'ell és del ritual de circumcisió. És el moment en què entres a l'edat adulta i et pots casar».

El Senegal és el país del món amb un percentatge més alt d'homes circumcidats, el 98%. En la llengua més parlada, el wòlof, es diu: «*Xale'bu loxom set mena lekka ak mag yi*». O sigui: el nen que té les mans netes, pot menjar amb els adults.

La circumcisió per estar «net» se la va fer el 1994, quan

només tenia onze anys. Si hagués viscut a la ciutat, hauria estat en un hospital. Com que era de poble, va passar tot un mes d'agost al bosc amb els seus germans.

«Anàvem tot el dia despullats, amb només un *grigri* al coll, un amulet màgic de cuir amb un verset de l'Alcorà a dins que ens protegia».

Se n'alegra, de recordar-ho.

«Va ser molt divertit, els més grans ens explicaven les coses que havíem de saber per quan fóssim adults, i ballàvem amb el so dels tam-tams. A la nit, dormíem junts a l'aire lliure, així no ens mossegava cap serp. L'últim dia van matar un bou i el vam oferir al baobab més imponent. Van ser les millors vacances de la meua vida!».

Li indicaven com havia de ser el sexe amb una dona, però ell ja havia perdut la virginitat als sis anys.

Era l'únic fill de la seva mare, però el seu pare tenia tres esposes, una menys de les quatre permeses. Compartia casa amb una família nombrosa. El germà més gran, que dormia a la mateixa habitació, abusava sexualment d'ell en la intimitat del seu domicili. Primer era ell sol, després s'hi van anar afegint els amics del seu germà.

«No en parlàvem, però aquell sexe era una rutina que m'agradava».

Fins que, quan estava a punt de complir els divuit, es van haver de traslladar per culpa de la violència que es vivia a Casamance. Del seu poblet, al sud del Senegal, se'n van anar a la capital, a Dakar. El seu cercle d'amistats va canviar.

Era el 2001 i arribava l'any més difícil de la seva vida. Tot va començar una tarda, quan, a la sortida de l'escola, es va reunir amb un grupet de vuit nois.

Miraven la televisió i escoltaven música distesos, fins que uns desconeguts van tustar a la porta. Un parell de nois van entrar amb violència. Abans no poguessin reaccionar, els van començar a pegar tot acusant-los de ser homosexuals. Algun

veí els havia delatat. Sense gaire temps per a més, tot de policies van entrar per rematar-los i portar-los a comissaria ensangonats.

Hi va haver un judici en què no es podien defensar. Però això no va ser el pitjor: la notícia havia aparegut convenientment tergiversada als mitjans de comunicació, i a la porta dels jutjats els esperava una multitud enfurismada. N'hi havia que demanaven que els condemnessin a pena de mort, i d'altres, esvalotats, que els apedreguessin sense esperar ni un minut més.

Un seguici de fotògrafs i càmeres de televisió van enregistrar-los perquè tot el país els pogués veure les cares. Les imatges es van difondre amb rapidesa i les seves famílies se'n van assabentar aquell mateix dia.

Allò va ser terrible. El seu pare li va assegurar que ell mateix el mataria si tornava a casa. El seu germà, el mateix que havia abusat d'ell tantes vegades, el va amenaçar de matar-lo si se'l creuava per Dakar.

L'havien expulsat de la família.

La seva vida es va esfondrar.

Va passar tres mesos a la presó fins que, per pressions internacionals, els van deixar marxar. En van tenir prou per conèixer què és l'infern. Va compartir cel·la amb més de cent homes, amb la diferència que ells eren els únics que no rebien menjar de part de ningú. El carceller i els altres presos els donaven el que els sobrava... a canvi de sexe.

Quan van sortir, ningú no els esperava. Ni la família, ni els amics... No hi havia qui li donés un cop de mà, qui li pogués pagar l'escola, qui li oferís un lloc on caure mort.

«Els que més m'estimava no hi van ser quan més ho necessitava».

Dormia al carrer i menjava les escombraries dels restaurants. Se'n va anar a un poble petit, esperant que ningú no el recordés de la tele. Vivia preocupat només per sobreviure.

«Vaig intentar treballar en un restaurant rentant plats, però les feines no em duraven. Quan descobrien com era, em feien fora immediatament».

Van passar els mesos i l'única sortida que va trobar era tornar a Dakar per a prostituir-se al carrer. S'exposava a un perill constant per pocs diners, a vegades menys de dos euros. Les pallisses i les amenaces eren habituals. Les cicatrius i la dent que li falta ho demostren.

Sempre esperaven que els clients passessin en cotxe per una mateixa cantonada.

«Una vegada va venir una patrulla que em va demanar la documentació. De seguida em van començar a dir que era gai i a pegar-me. Em van fer pujar al cotxe i em van portar al costat del mar. Allà em van obligar a fer sexe amb ells. No tenia cap més opció que acceptar-ho si no volia tornar a la comisaria. Al Senegal, si ets gai, ets pitjor que un gos. Tothom pot fer de tu el que vulgui».

En Guirane va començar a emmalaltir més sovint i a tenir febre. Com que pensava que era la malària, va anar a fer-se les proves.

A l'hospital va descobrir el que menys s'esperava.

«Em vaig quedar glaçat», diu tapant-se els dos ulls amb les mans.

«Va ser el pitjor moment de la meua vida. Em van dir que era seropositiu».

Va marxar corrents cap a casa. Va passar una setmana plorant, tancat sense saber amb qui parlar.

«Encara que costi de creure, no era conscient que això em pogués passar. Quan estava al carrer només em preocupava de fer diners per poder menjar. Sabia que m'havia de posar preservatiu, però no era una prioritat. Vaig deixar l'escola als disset i d'això ni me n'havien parlat!».

Després d'uns quants dies, sense haver-ho assumit encara, se'n va tornar a l'hospital.

«Em van donar tractament antiretroviral i em van fer més proves. Em van diagnosticar tuberculosi. Estava desnerit, no podia caminar, vaig perdre la veu... Va ser molt dur».

Maldormia, malmenjava, malvivia. L'única persona que el guiava era una assistenta social.

«Em va donar el seu telèfon perquè li truqués quan ho necessités. Em va ajudar a sortir-me'n. Jo pregava cada dia i pensava en tots els meus amics que havien mort. Volia seguir endavant, sentia que encara em quedaven moltes coses per fer».

En aquell moment, a principis de 2011, per si la vida no fos prou capciosa, van aparèixer a Internet uns vídeos domèstics en què es veien dos nois senegalesos practicant sexe. Els havia enregistrat sis anys abans un *toubab*, un blanc de visita a Dakar.

La notícia es va escampar com la pólvora. Sexe entre homes? Senegalesos? A més a més, disponible a Internet? Qui eren aquells que cometien un fet «contra natura» sense avergonyir-se? Els diaris van dedicar-hi portades i els digitals atreïen milers de visites enllaçant-los.

Un dels dos joves era en Guirane, que havia acceptat fer sexe davant d'una càmera domèstica. La desesperació li havia impedit negar-s'hi o reflexionar en conseqüències posteriors.

Quan tenia menys forces es va tornar a trobar sotmès al linxament públic. Va passar un bon temps reclòs i demacrat. Va arribar a pesar trenta quilos. Va tocar fons. Més encara.

Al seu costat no va tenir ni l'altre noi que apareixia al vídeo: havia emigrat a l'estranger i l'enrenou l'havia enganxat lluny.

Només parlava amb un amic periodista, a qui cada dia, a les set del matí, trucava per saber què publicaven els diaris. «Encara ara, quan veig el seu número al telèfon, revisc el

trauma. Quan llegeixo un diari penso en si hi sortiré. Si hi ha el meu nom o alguna foto en què se m'identifiqui... ja em puc escapar immediatament de Dakar».

Mig any després, l'infern ha passat. Està molt prim, pesa només cinquanta-quatre quilos, però torna a sentir-se amb força. Es pren regularment la medicació antiretroviral, gratuïta, però amb tota la discreció possible. Segueix guanyant-se la vida com a professional del sexe i ja no accepta els clients que no volen preservatiu.

Però encara té por, molta por. Sobretot de sortir al carrer i trobar-se el seu germà gran, ara militar. O que algun familiar el reconegui. Viu amb l'angoixa de ser fotografiat, de sortir de nit, que abusin d'ell o l'insultin, «*goorjigeen!*».

«Es pensen que els gais fem molts diners, i tenim més possibilitats que ens robin».

Recentment torna a veure la seva mare d'amagat. És molt de tant en tant, per evitar que no tingui problemes. La dona s'entristeix i plora. Però l'ajuda amb el que pot.

En Guirane freqüenta una associació en què es troben persones amb el VIH. Teòricament hauria de ser un espai per conversar, però no s'atreveix a dir que és gai. L'homofòbia és omnipresent.

«L'any passat hi va haver una manifestació a Dakar en què demanaven que ens matessin!».

Tanta intransigència està atada per uns mitjans de comunicació que han descobert que blasmar l'homosexualitat els fa guanyar audiència. Parlen d'obscenitat, de depravació, de sexe antinatural; asseguren que és una influència occidental; hi ha líders religiosos que ho vinculen a l'alcoholisme, d'altres els acusen de fer-ho per diners...

«Els diaris menteixen tant com els cal. És per això que el govern no s'atreveix a donar-nos cap dret».

Una persona exageradament optimista hi veuria l'única part bona: en els últims anys, com a mínim, se'n parla.

«La gent ha assumit que això existeix. A Dakar, quan dos homes comparteixen casa, tothom ja sospita. A Casamance encara no tant».

El debat públic és desigual. Els únics senegalesos que s'han atrevit a sortir de l'armari és perquè són artistes i resideixen a l'estranger. Els mitjans de comunicació s'encarreguen d'aïllar-los i de mofar-se'n. Escriuen falsedats sobre les seves vides al costat de les notícies d'incestos, adulteri i pedofília. Manipular és fàcil en un país on la taxa d'analfabetisme és del 40%...

L'homofòbia va en augment des de principis de 2008, quan una revista va publicar les fotografies d'una boda clandestina entre dos senegalesos. L'article va provocar reaccions violentes, persecucions de les persones que van assistir a la festa i un enduriment del sistema judicial que al cap d'uns dies va condemnar nou homes presumptament gais a vuit anys de presó. Se'ls va acusar d'organització criminal pel sol fet d'estar junts, i només després d'una enorme pressió internacional van ser alliberats. Però, per si de cas, ja havien estat torturats i sotmesos a l'escarni públic.

«Diria que en tot Dakar només hi havia una trans, almenys que jo conegués. Però va marxar de la ciutat perquè tenia molts problemes», recorda en Guirane.

«La gent no m'accepta, diuen que la religió ho prohibeix! Però si hi ha qui viola els *talibés*, els nens que demanen caritat! Jo què he fet? Només demano viure! És que no hi tinc dret?».

Al Senegal encara no hi ha cap associació local que els defensi explícitament. Les internacionals tenen altres prioritats.

«Als homes que conec només els importa anar al llit i que te'n tornis a casa. No creuen que es puguin enamorar o tenir una relació amb un altre home. El sexe és fàcil d'aconseguir,

però sense posar-hi nom, de sotamà. Molts gais critiquen l'homosexualitat públicament! És així d'hipòcrita! En comptes de lluitar! Però si fa uns anys que Europa estava pitjor que nosaltres!».

Les famílies segueixen demanant als seus fills que es casin amb persones de la mateixa casta. Hi ha gais que opten per la poligàmia per protegir-se contra les males llengües.

En Guirane prefereix ser sincer i no casar-se amb una dona. Però sí que li agradaria tenir fills, encara que hagi d'adoptar o espavilar-se amb una amiga. Abans vol estudiar, treballar i crear el seu propi negoci.

«Somnio a obrir un restaurant i contractar altres gais que també estan fent el carrer i patint».

Ho diu amb el cor, té una mirada incandescent.

«Si la prostitució minvés, hi hauria menys infeccions. Quan estàs al carrer, el preservatiu és el que menys importa. Molts no han pogut estudiar i no saben llegir ni escriure. És com jo, si no hagués anat a la presó, tot hauria estat diferent».

De moment, com que no té diners, es passa el dia a casa. S'està en una habitació petita en una *banlieue*, un suburbi en què, a diferència dels barris benestants de la ciutat, tot sovint es queden sense electricitat. Quan té llum, se'n va a veure la televisió a casa de la veïna. Pràcticament no té amics i prefereix no moure's. Prou feina té a pagar cada mes el lloguer de 35.000 francs CFA —poc més de 50 euros.

Voldria viure acompanyat, però s'ha avesat a la solitud.

«Hi ha només una part bona. Si mai arribés a guanyar alguna cosa, la família no m'ho reclamaria».

Però viure sol al Senegal està considerat una maledicció. En wòlof, *sol* equival a *pobre*. Si a algú li falta el més bàsic però té família, no passa res. En canvi, els rics solitaris acaben sent menyspreats. Perdre la família equival a ser més vulnerable i a veure destruïda la identitat.

La llegendària hospitalitat senegalesa, la *teranga*, s'esvaeix quan algú surt de la norma. Per això en Guirane pensa a marxar tot i que, últimament, amb Internet no se sent tan sol.

«Les webs de contactes funcionen molt. Els casats surten a les fotos amb les cares tapades, al costat dels seus fills. També hi ha molts blancs que vénen uns dies. Quan en trobo algun, li demano ajuda per pagar-me uns estudis i sortir-me'n. Em diuen que sí, i després, desapareixen».

Almenys, amb la medicació, se sent amb força.

«M'estimo la vida i vull viure-la amb pau i tranquil·litat. És veritat que he passat etapes molt dures, però també n'hi ha hagut de bones. No em penedeixo de res. Només que...».

De sobte, s'atura sense poder continuar perquè li manca l'alè.

Fa poc que ens coneixem, no m'atreveixo a abraçar-lo.

Però li poso la mà sobre la seva, allà on té el braçilet de ferro negre, i tracto de consolar-lo.